

Onderwerp

Factsheet: Participatiewet & vrijwilligerswerk

Participatiewet, wederkerigheid, prestatie naar vermogen, verplichte tegenprestatie; het zijn allemaal termen die je veel hoort tegenwoordig. Iedereen moet participeren en vrijwilligersorganisaties zouden overspoeld worden door vrijwilligers die vanuit dit kader op zoek zijn naar vrijwilligerswerk. Maar hoe zit het nou precies in Deventer met de participatiewet en vrijwilligerswerk en welke consequenties heeft dit voor uw organisatie? Op deze vragen geven wij hier onder een antwoord.

De participatiewet

Per 1 januari 2015 is de 'Participatiewet' in werking getreden.

Het doel van de participatiewet is om meer mensen, ook mensen met een arbeidsbeperking, aan de slag te krijgen.

De gemeente is hiervoor per 1 januari 2015 verantwoordelijk geworden.

De gemeente heeft voor de nieuwe doelgroep dezelfde taken als voor mensen met een bijstandsuitkering, namelijk om deze mensen ondersteuning te bieden gericht op het vinden van arbeid en waar nodig, inkomensondersteuning. Gemeenten bepalen op basis van maatwerk wie voor welke vorm van ondersteuning in aanmerking komt.

Voor wie?

De doelgroep van de Participatiewet bestaat uit:

- Alle mensen die voorheen onder de WWB (Wet Werk en Bijstand) vielen;
- Wajongers die niet duurzaam 100% arbeidsongeschikt zijn;
- WSW doelgroep (Wet Sociale Werkvoorziening)

Voor mensen die door hun arbeidsbeperking enkel in een beschutte omgeving kunnen werken, was er in 2014 nog de WSW.

Vanaf 2015 is de WSW afgesloten voor nieuwe instroom. WSW-werknemers met een dienstbetrekking houden hun wettelijke rechten en plichten. Gedurende de komende decennia neemt het bestand van WSW-werknemers door natuurlijk verloop geleidelijk af.

De Wajong is vanaf 1 januari 2015 alleen nog toegankelijk voor jonggehandicapten die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben. UWV beoordeelt of iemand recht heeft op Wajong. Mensen die nu een Wajong-uitkering hebben, behouden deze uitkering. Wel zal iedereen met een Wajong-uitkering door UWV opnieuw worden beoordeeld op arbeidsvermogen. Er worden geen huidige Wajongers overgedragen naar gemeenten.

Nieuwe maatregelen WWB

In de nieuwe maatregelen WWB worden een heel aantal zaken geregeld: uitbreiding van inkomensondersteuningsmaatregelen, arbeids- en re-integratieverplichtingen en ook de tegenprestatie naar vermogen en de wederkerigheid.

Wederkerigheid/vrijwilligerswerk

De term wederkerigheid wordt vaak genoemd in het kader van de participatiewet. De gemeente Deventer kiest **niet** voor invoering van wederkerigheid.

In het beleidskader 'Iedereen Actief 2015' hanteert de gemeente Deventer het uitgangspunt dat, zolang iemand nog geen betaald werk heeft, hij/zij in die tussenliggende periode maatschappelijk nuttig werk doet. Hierbij wordt aangesloten bij de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van de klant, waarbij de persoonlijke wensen en kwaliteiten als uitgangspunt genomen worden.

De gemeente Deventer stimuleert dat mensen zonder betaald werk zich maatschappelijk nuttig maken door het doen van vrijwilligerswerk maar dit is in Deventer niet verplicht.

Omdat mensen dus gewoon als vrijwilliger aan de slag gaan vallen zij ook onder de collectieve vrijwilligersverzekering.

Een klant zal in eerste instantie zelf op zoek moeten gaan naar maatschappelijk nuttige werkzaamheden/vrijwilligerswerk. Wanneer iemand hier hulp bij nodig heeft, kan hij of zij ondersteuning krijgen bij het vinden van een passende plek.

Verplichte tegenprestatie

De gemeente Deventer wil de verplichte tegenprestatie alleen opleggen wanneer iemand willens en wetens de verplichtingen uit de Participatiewet, gericht op arbeidsinschakeling, niet nakomt. Zo is het vastgelegd in de "Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ Gemeente Deventer 2015". De verplichte tegenprestatie kan opgelegd worden voor 6 maanden met nog eens 6 maanden verlenging en voor maximaal 20 uur per week.

De verplichte tegenprestatie is dus iets anders dan wederkerigheid of vrijwilligerswerk. Ook zal het instrument van de verplichte verordening niet als sluitstuk van wederkerigheid gaan dienen. Als mensen geen invulling geven aan wederkerigheid zullen zij geen verplichte tegenprestatie opgelegd krijgen, tenzij ze ook de andere verplichtingen gericht op arbeidsinschakeling willens en wetens niet nakomen.

Werkwijze DWT

Iemand die in een van de bovengenoemde doelgroepen valt wordt door Deventer Werktalent (DWT) begeleid in het vinden van betaald werk of maatschappelijk nuttig werk/vrijwilligerswerk.

In principe heeft iedere uitkeringsgerechtigde 1 keer per kwartaal een gesprek met zijn/haar consulent van DWT. De uitkeringsgerechtigde maakt in dit gesprek afspraken met de consulent over de inspanningen die hij of zij verricht om betaald werk te vinden of vrijwilligerswerk te doen.

De uitkeringsgerechtigde is verantwoordelijk voor het nakomen van deze afspraken en legt hierover zelf verantwoording af aan de consulent van DWT.

Partners in Participatie

Wanneer het een cliënt niet lukt om zelf vrijwilligerswerk te vinden kan deze hierbij ondersteuning krijgen van de Vrijwilligerscentrale Deventer of 'Rechttop'.

De consulenten van DWT verwijzen de cliënt door naar een van deze twee organisaties.

De Vrijwilligerscentrale is er met name voor mensen die vanuit zichzelf wel gemotiveerd zijn om vrijwilligerswerk te gaan doen en kan hen ondersteunen bij het vinden van passend vrijwilligerswerk. De VCD heeft een ruim aanbod aan vrijwilligersvacatures (rond de 200) op haar website en goede contacten met vrijwilligersorganisaties in Deventer.

Rechttop biedt met name ondersteuning aan mensen die een grotere afstand hebben tot vrijwilligerswerk. Cliënten kunnen in hun eigen tempo werken aan hun competenties en passende activiteiten uitvoeren.

Ook Raster en Cambio zijn betrokken bij de ondersteuning en kunnen waar nodig de juiste begeleiding bieden. Sociaal werkers van Raster gaan b.v. op huisbezoek als mensen niet reageren op een oproep van DWT of begeleiden mensen naar nuttige werkzaamheden in de eigen buurt. Het inzetten van een verplichte tegenprestatie zoals hierboven beschreven zal slechts sporadisch voorkomen. DWT maakt voor de uitvoering hiervan gebruik van de diensten van Cambio.

Wat betekent dit voor vrijwilligersorganisaties?

In principe is het doen van vrijwilligerswerk voor mensen met een uitkering niet verplicht. Er is dus geen verschil tussen “gewone” vrijwilligers en vrijwilligers met een uitkering.

In de praktijk zal het aantal mensen dat op zoek gaat naar vrijwilligerswerk omdat zij maatschappelijk nuttig werk willen doen wel toenemen. Voor vrijwilligersorganisaties betekent dit dat er meer vraag komt naar vrijwilligerswerk en dat zij vaker benaderd zullen worden door potentiële vrijwilligers.

Wie zijn deze potentiële vrijwilligers?

Er zullen vrijwilligers komen met verschillende achtergronden. Nieuwe vrijwilligers met veel competenties en ook vrijwilligers die wellicht wat meer begeleiding vragen zoals: mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking, of allochtone doelgroepen met een taalachterstand. Wij gaan ervan uit dat iedereen kan participeren en een steentje bij kan dragen aan de Deventer samenleving. Iedereen heeft zijn eigen unieke talent!

Voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt kan vrijwilligerswerk een goed instrument zijn om weer mee te gaan doen. Het brengt structuur aan in het dagelijks leven, sociale contacten worden opgebouwd. Mensen ontdekken hun eigen talenten en vaardigheden en doen ervaring op.

Wij hopen dat vrijwilligersorganisaties hun deuren open willen zetten voor deze vrijwilligers. Dit vraagt soms een flexibele houding en de bereidheid om waar nodig wat meer begeleiding te bieden. Natuurlijk kun je als organisatie ook prima profiteren van de kansen die deze vrijwilligers bieden, b.v. door kortdurende klussen aan te bieden waar zowel de organisatie als de vrijwilliger iets aan heeft. Of door ervaren vrijwilligers te koppelen aan vrijwilligers die wat meer begeleiding nodig hebben. Dit kan een nieuwe uitdaging zijn voor de meer ervaren vrijwilligers in de organisatie.

Scholing

De VCD kan scholing aanbieden over het opzetten van een goed vrijwilligers(werk)beleid en. Tevens kan er advies op maat worden gegeven over vrijwilligerswerk voor verschillende doelgroepen. Op de VrijwilligersAcademie in Deventer worden regelmatig interessante cursussen voor vrijwilligersorganisaties aangeboden.

Voor vragen of meer informatie kunt contact opnemen met de Vrijwilligerscentrale Deventer via informatie@vcdeventer.nl of telefonisch via 0570-615805.